

Често пати се прашуваме каков е тој наш менталитет кога знаеме различно да постапуваме во дадени ситуации, на пример, кога некој Македонец или било кој друг граѓанин на Република Македонија ќе отиде надвор од државата умее да ги почитува тамошните закони и да се

однесува во согласност со нив, а кога ќе се врати дома, повторно по старо, се однесува токму "балкански" - фрла смет каде ќе му дојде, оди по пат и пуши, плука, лепи мастика каде ќе му текне...!

А едноставно, сè што се бара од граѓаните е да не ја уништуваат и да не ја валкаат својата животна средина. Зарем тоа е тешко?

Пишува: Милева ЛАЗОВА

ПОЛЕКА ЈА СЧЕМУВА "Л

Беше ли потребно да се донесе Закон за јавна чистота, па малку да проработи свеста кај граѓаните? Очигледно ДА, затоа што со стапувањето на сила на овој Закон постои опасност џебот на прекршителот значително да се испразни. Без разлика дали на македонскиот граѓанин му се допаѓа или не тоа што е донесен ваков Закон, надлежните без пардон наголемо пишуваат казни. Така, за фрлена мастика, отпушок, или градежен шут, казните се ригорозни од 50 до 3.000 евра, сè со цел Македонија да биде европска во однесувањето и во одржувањето на чистотата, како огледало на земјата.

(НЕ)ОДОБРУВАЊЕ

Некои го поздравуваат овој потег на Владата и велат дека беше ред недисциплинираните граѓани да се удрат по џеб. Дали поради високите казни и будното набљудување од полицајците, сепак македонските граѓани почнаа да се однесуваат како вистински Европејци? Малку од малку проработе свеста за чиста средина. Можат да се видат отпушоци во пепелници, пластични кеси полни со смет фрлени во контејнери, чисти тревници... Но, исто така, можат да се видат и непријатно изненадени, шокирани граѓани кога казнувачите ќе ги потчукнат по рамо и ќе им кажат дека треба да платат казна затоа што по навика фрлиле нешто на земја, а требало да се сетат дека местото за тоа е во корпата за отпадоци. Па, вообичаено почнуваат натегнувањата - не сум виновен, фрленото не е мое... сè додека не дојде моментот да се одлучат дали ќе платат или ќе работат општокорисна работа.

Од друга страна, пак, не се виновни само граѓаните. Според нив, а реално е и дека тука голема "улога" и одговорност имаат и градоначалниците и правните лица. И улиците, и крстосниците, и

јавните објекти се гушеа во смет. Имаше и купишта отпадоци, шут од каде се чувствуваше неподнослива миризма, а на видик немаше ниту една корпа за отпадоци. Па, ако сте доволно совесен граѓанин и го почитувате Законот за

дека фрлале ѓубре, го секнеле носот, мокреле на јавно место... За нив метењето улици, чистењето канали и другата општокорисна работа не е работа од која треба да се срамат и токму затоа одлучуваат да не платат казна, туку да работат.

Казнетите кои прифатиле општокорисна работа се пријавуваат во општинското Одделение за комунални работи и заштита на животна средина, каде одговорните вршат евиденција на сите пријавени. Според Правилникот за извршување општокорисна работа, им се издава уплатница во која се посочени местото, времето и потребниот број часови за надоместување на прекршокот.

Граѓаните се казнуваат за фрлање и за оставање отпадоци од градежен материјал (градежен шут), фрлање и оставање хартија, отпушоци, мастики, амбалажи, земја, растенија, песок и други

ОШАТА СТАРА НАВИКА

отпадоци, освен на местата определени за таа намена, продажба и излагање на земјоделски и на индустриски производи, паркирање на возила на растојание до десет метри од контејнер и други садови за собирање смет и оставање товарни возила, освен на места определени за таа намена, испуштање на отпадни води и други течности од дворните места и објекти, превоз на песок, земја, цемент, глина, земјоделско ѓубре, сено, отпад или слични материјали, без претходна подготовка и поклопување на материјалите со капак, оставање нерегистрирани, хаварисани возила, приколки и камп приколки (честа слика низ македонските улици). Дел од казните се однесуваат и на оставање на фекални остатоци од домашни миленици и мртви животни, живина и птици во садови за отпад, сечење, складирање, цепење дрва, јаглен и слично, оставање запрежни коли, трактори, земјоделски машини и алатки. А она, како што велат "пара очи" и предизвикува непријатност, нешто што никога не треба да не биде казнето е вршењето физиолошки потреби, плукање или секнење нос на јавни површини. Потоа казни се пишуваат и за мешање бетон, малтер, освен на места кои ќе ги определи општината, уништување на урбаната и на друга опрема...

Министерството за внатрешни работи од отпочнувањето со активностите за спроведување на законските надлежности по Законот за јавна чистота на 22 септември 2008 година може да се "пофали" со голем број платни налози, од кои мал дел се платени. Останатите казнети се одлучуваат за општокорисна работа. Многумина граѓани ги поддржуваат новиот Закон за јавна чистота и големите казни, но исто така, се на мислење дека никој не може да очекува подобрување на работите преку ноќ, туку чекор по чекор, со зајакнување на свеста и со информираност на граѓаните, како и со сериозна примена на законот и на казните.

јавна чистота, тогаш ќе нема каде да фрлите смет, бидејќи нема корпи. Тогаш сте принудени да го ставите во хартија, па во џеб и да си го однесете дома. Недостасуваат и контејнери, нема и јавни тоалети или и таму каде што ги има не се во функција. Поради сè ова надлежните институции треба да ги преземат сите неопходни мерки кои се должни да ги преземат, со што би се создале услови за целосно спроведување на овој Закон.

КАЗНИ

Дневно полицијата казнува по околу 300 граѓани, а само малкумина од нив плаќаат казна. Еден час чистење на коритото на реката Вардар чини 125 денари и за три дена граѓаните го откупуваат долгот од 50 евра за прекршување на Законот за јавна чистота. Со ракавици на рацете, чизми на нозете и со потребниот алат скопјани го чистат коритото на реката Вардар како казна